

Rekenkamer Amsterdam

Onderzoeksprogramma 2005

4 november 2004

Inhoud

Blz.		
3		Samenvatting
4		Voorwoord
5	1	Inleiding
5	1.1	Algemeen
5	1.2	Het onderzoeksproces
5	1.2.1	Algemeen
6	1.2.2	Selectie
7	1.2.3	Vorbereiding
7	1.2.4	Uitvoering
7	1.2.5	Hoor en wederhoor
8	1.2.6	Publicatie
8	1.2.7	Nazorg
8	1.3	De werkmethoediek
11	2	Onderzoeken in 2005
11	2.1	inleiding
13	2.2	Selectie van onderzoeken
13	2.2.1	Algemeen
13	2.2.2	Veiligheid in de wijk
13	2.2.3	Financiële beheersing grote projecten
14	2.2.4	Subsidiebeheer welzijn- en cultuurorganisaties
14	2.2.5	Bestrijding van onderwjsachterstanden (in reserve)
14	2.2.6	Planning
15		Bijlage
		Groslijst onderzoeksonderwerpen onderzoeksprogramma 2005

Samenvatting

Voor de Rekenkamer staat het jaar 2004 in het teken van haar oprichting. De meeste aandacht ging derhalve uit naar zaken als werving van personeel, kennismaking met de organisatie, verkrijgen van adequate huisvesting. Toch heeft de Rekenkamer kans gezien de onderzoeksprioriteiten voor het komende jaar te bepalen.

De Rekenkamer wil de volgende onderwerpen in 2005 onderzoeken:

- 1 Veiligheid in de wijk**
- 2 Financiële beheersing van grote projecten**
- 3 Subsidiebeheer welzijnsstichtingen**
- 4 Bestrijding van onderwijsachterstanden**
(in reserve: uitvoering afhankelijk van verzoeken).

De eerste twee onderzoeken zullen in het eerste halfjaar van 2005 worden onderzocht en afgerond. Daarna zullen de volgende twee onderzoeken worden gestart, waarbij het streven is hierover eind 2005 te rapporteren.

Voorwoord

In 2004 is de Rekenkamer Amsterdam van start gegaan. De Rekenkamer wil het volgende bereiken:

het leveren van een bijdrage aan de verbetering van het functioneren van het bestuur van de gemeente op aspecten effectiviteit, efficiency en rechtmatigheid.

De Rekenkamer voert daartoe onderzoeken uit naar deze aspecten. Met de onderzoeken wil de Rekenkamer het inzicht in de aard en omvang van de beleidseffecten vergroten en oordelen over geleverde beleidsprestaties. Tevens wil de Rekenkamer op basis van haar onderzoek oordelen over de wijze waarop de gemeente de bedrijfsprocessen bestuurt en beheerst. Daarnaast geeft de Rekenkamer informatie of de gemeente de van toepassing zijnde wet- en regelgeving naleeft.

De Rekenkamer wil zich transparant en toegankelijk aan de buitenwereld presenteren. De rapporten van de Rekenkamer zijn openbaar. Daarnaast zal de Rekenkamer bijvoorbeeld de medewerkers die betrokken zijn bij de uitvoering van onderzoek bij naam in de rapporten vermelden.

Zorgvuldigheid, objectiviteit, onderbouwing, consistentie, bruikbaarheid, onafhankelijkheid, doelmatigheid en controleerbaarheid zijn de kwaliteitseisen voor het werk van de Rekenkamer.

De werkwijze van de Rekenkamer is er in eerste instantie op gericht de gemeenteraad van informatie te voorzien. Daarmee versterkt zij de controlerende en toezichhoudende taak van deze raad. Daarnaast wil de Rekenkamer met behulp van op onderzoek gebaseerde aanbevelingen een bijdrage leveren aan het verbeteren van de gemeentelijke organisatie. In dat licht wil zij ook dat de resultaten van haar werkzaamheden tot een grotere bewustwording in de organisatie leiden voor evaluatie van beleid en uitvoering en voor de aspecten effectiviteit, efficiency en rechtmatigheid.

Samengevat houdt de doelstelling van de Rekenkamer in het toetsen en verbeteren van het functioneren van de gemeente.

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In de verordening op de Rekenkamer Amsterdam van 19 juni 2003 wordt vermeld (artikel 10 lid 3), dat de Rekenkamer jaarlijks een onderzoeksprogramma ter kennisname aan de raad voorlegt. In dit onderzoeksprogramma dient op grond van deze verordening per onderzoek te worden aangegeven de afbakening van het onderzoek, de formulering van de onderzoeksopdracht, de randvoorwaarden, de uitvoering en de planning.

De directeur van de Rekenkamer, de heer dr. V.L. Eiff, is zijn werkzaamheden gestart op 1 juni 2004. De medewerkers van de Rekenkamer zullen in de periode november 2004 tot januari 2005 de organisatie binnenstromen.

Ondanks deze in aanvang beperkte capaciteit heeft de directeur de gemeenteraad een Organisatie- en beleidsplan aangeboden (6 oktober 2004), waarin hij heeft toegezegd het onderzoeksprogramma voor 2005 eind oktober 2004 aan de raad toe te zenden. Deze toezegging is gedaan om de voortgang in de werkzaamheden niet te vertragen. Daarnaast wordt hiermee tegemoet gekomen aan het streven om in januari 2005 te starten met de uitvoering van onderzoek.

Met voorliggend onderzoeksprogramma geeft de Rekenkamer aan welke onderzoeken zij in 2005 wil uitvoeren. Gezien de beperkte capaciteit waren de voorbereidende werkzaamheden van dit onderzoeksprogramma globaler van karakter dan het geval zou zijn geweest bij een volledige bezetting van het bureau. Desalniettemin is de Rekenkamer van mening dat met dit onderzoeksprogramma in het eerste volledige onderzoeksjaar een goede start wordt gemaakt.

Alvorens de onderzoeken te vermelden die in 2005 worden uitgevoerd, zal eerst worden ingegaan op het onderzoeksproces en de werkmethodiek. Zo kunnen de betrokkenen in de gemeente Amsterdam en belangstellenden daarbuiten met dit eerste onderzoeksprogramma kennis nemen van de wijze waarop het onderzoek in het algemeen verloopt en de methoden die de Rekenkamer wil hanteren.

1.2 Het onderzoeksproces

1.2.1 Algemeen

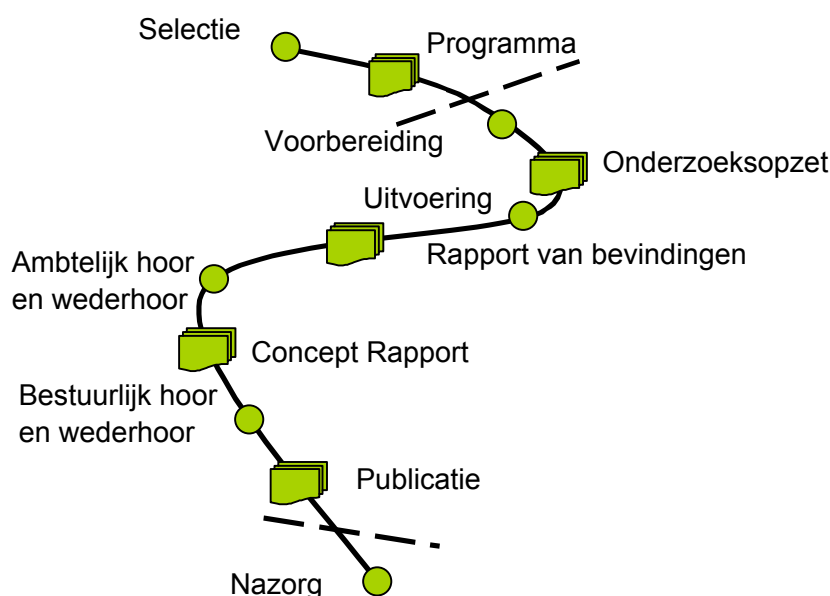
De belangrijkste producten van de Rekenkamer zijn de onderzoeksrapporten, waarin de uitkomsten van het onderzoek zijn neergelegd. Deze komen tot stand middels een onderzoekproces. Dit proces bestaat uit een aantal stappen, te weten:

- 1 selectie van onderwerpen
- 2 voorbereiding van het onderzoek
- 3 uitvoering van het onderzoek
- 4 hoor en wederhoor (ambtelijk en bestuurlijk)
- 5 publicatie en nazorg

Elk van deze stappen leidt tot een (tussen)product, te weten:

- Ad 1**   Onderzoeksprogramma
- Ad 2**   Onderzoeksopzet
- Ad 3**   Rapport van bevindingen
- Ad 4**   (Verwerken) Ambtelijke en bestuurlijke reactie
- Ad 5**   Eindrapport, (eventueel) persbericht en rapportage over navolging

In Figuur 1 is dit onderzoeksproces schematisch weergegeven.

Figuur 1. Onderzoeksproces

Hierna zullen de onderzoeksstappen nader worden toegelicht.

1.2.2 Selectie

Er is een groot aantal onderwerpen dat in aanmerking komt voor onderzoek door de Rekenkamer. Om deze stroom van mogelijke onderzoeken (een groslijst) beheersbaar te houden zijn selectiecriteria ontwikkeld. In het Organisatie- en beleidsplan van de Rekenkamer van 6 oktober 2004 zijn de criteria vermeld:

- Te verwachten risico's voor ineffectiviteit, ondoelmatigheid en onrechtmatigheid
- De Rekenkamer levert door haar onderzoek nieuwe informatie op, die voorheen niet voorhanden was
- Met het onderwerp zijn grote financiële of maatschappelijke belangen gemoeid
- Aan het onderwerp is direct en herkenbaar politiek bestuurlijke verantwoordelijkheid te koppelen
- Het betreft door de raad vastgesteld beleid
- Het beleid grijpt in op de burger
- De Rekenkamer kan bij het onderzoek gebruik maken van de unieke positie en mogelijkheden

Voor zowel het opstellen van een groslijst van mogelijke onderwerpen, alsmede voor het verkrijgen van informatie voor toetsing aan de criteria wordt een groot aantal bronnen geraadpleegd. Dit betreft bijvoorbeeld de gemeentelijke begroting en rekening, raadsstukken, agenda en notulen B en W en raad, accountants- en onderzoeksrapporten, andere (openbare) bronnen (literatuur, tijdschriften, kranten) en het voeren van gesprekken met betrokkenen in en buiten de gemeente. Op basis daarvan worden aan de selectiecriteria “gewichten” toegekend en een rangorde van onderzoeksonderwerpen bepaald. Deze stap resulteert in een onderzoeksprogramma.

1.2.3 Voorbereiding

Als eerste stap bij de uitvoering van een onderzoek wordt het onderzoeksonderwerp nader gespecificeerd en afgebakend. Tevens wordt de aanpak van het onderzoek ontwikkeld. Hierin wordt onder meer aandacht geschonken aan:

- Probleemstelling
- Onderzoeksvragen
- Normen waaraan wordt getoetst om tot oordeel te komen
- Methode van onderzoek
- Bronnen en informatie
- Planning van werkzaamheden

Deze stap resulteert in een onderzoeksopzet. Gelet op de noodzaak van medewerking van de “gecontroleerde” voor het verkrijgen van informatie en het ontvangen van een (ambtelijke of bestuurlijke) reactie, wordt deze na afloop van de fase van voorbereiding in kennis gesteld van de onderzoeksopzet.

1.2.4 Uitvoering

Bij de start van de uitvoering van het onderzoek worden – mede aan de hand van de onderzoeksopzet – afspraken met de gecontroleerde gemaakt over bijvoorbeeld het aanleveren van de gegevens, de personen met wie gesprekken worden gevoerd en de planning van het bespreken van de bevindingen.

Vervolgens verzamelen de onderzoekers gegevens via bijvoorbeeld dossier- en documentenonderzoek, interviews en enquêtes. Indien de Rekenkamer van mening is over voldoende informatie te beschikken om de onderzoeksvragen onderbouwd te kunnen beantwoorden, stelt zij een rapport van bevindingen op.

Het rapport van bevindingen bevat de feitelijke onderzoeksbevindingen en conclusies die daar direct uit voortvloeien. Veelal zal de Rekenkamer ook komen tot overkoepelende conclusies, oordelen en aanbevelingen. Deze laatste aspecten zijn vooral van belang voor het bestuurlijk niveau. Deze worden om die reden niet opgenomen in het rapport van bevindingen, maar in een concept rapport.

1.2.5 Hoor en wederhoor

De Rekenkamer zendt het rapport van bevindingen aan de verantwoordelijke ambtenaren met het verzoek om commentaar op feitelijke onjuistheden. In de regel hanteert de Rekenkamer hiervoor een reactietermijn van twee weken. Na afloop hiervan verwerkt de Rekenkamer het eventuele ambtelijke commentaar in het rapport, hetgeen leidt tot een concept rapport. Hierin zijn naast de bevindingen, conclusies, oordelen en aanbevelingen opgenomen.

Vervolgens zendt de Rekenkamer dit concept rapport aan de betrokken bestuurders met het verzoek te reageren. Ook hier hanteert de Rekenkamer als vuistregel een reactietermijn van twee weken. De bestuurlijke reactie en een eventueel nawoord daarop van de Rekenkamer worden integraal in het eindrapport opgenomen.

1.2.6 Publicatie

De hoor en wederhoor leidt tot een definitieve tekst die gepubliceerd wordt. De rapporten van de Rekenkamer zijn openbare stukken. De belangrijkste “afnemers” zijn de gemeenteraad en raden van stadsdelen, maar ook college van B en W, de gemeentelijke diensten en bedrijven, burgers en de media zijn belangrijke afnemers.

De Rekenkamer zal het rapport presenteren aan de Rekenkamercommissie en aan de vakinhoudelijk betrokken raadscommissie. In voorkomende gevallen zal een persconferentie worden gehouden en andere vormen van presentatie worden toegepast.

1.2.7 Nazorg

De Rekenkamer zal enige tijd na publicatie de geleverde kwaliteit van het onderzoek beoordelen als onderdeel van de interne kwaliteitsbewaking. Ook in extern opzicht is er sprake van nazorg in die zin dat de Rekenkamer na verloop van tijd (bijvoorbeeld een jaar) inventariseert welk gevolg er aan het onderzoek is gegeven. Het gaat daarbij om beantwoording van de volgende vragen:

- Waartoe heeft de behandeling van het rapport in de raad geleid?
- Welke toezeggingen heeft het College van B&W gedaan?
- Welke maatregelen hebben de gemeentelijke diensten en/of bedrijven genomen en welke effecten heeft dit gehad?

De Rekenkamer wil de resultaten van de nazorg opnemen in haar jaarverslag.

1.3 De werkmethode

Gelet op de taken neergelegd in de Verordening zal de Rekenkamer bij haar onderzoek aandacht schenken aan effectiviteit, efficiency en rechtmatigheid. Hierbij komen de drie algemene vragen aan de orde:

- Heeft men bereikt wat men wilde bereiken?
- Heeft men gedaan wat men moest doen?
- Heeft het gekost wat het mocht kosten?

Om deze onderzoeken uit te voeren zijn verschillende onderzoeksmethoden beschikbaar waar uitvoerige beschrijvingen over gegeven kunnen worden. In het kader van dit onderzoeksprogramma is inperking echter noodzakelijk. Ongeacht of het nu om onderzoek naar doeltreffendheid, doelmatigheid of rechtmatigheid gaat, zijn er in het onderzoek van de Rekenkamer telkens een aantal “vaste” onderdelen waarover de Rekenkamer zich uitsprekt. Deze onderdelen hangen samen met het verloop van het beleidsproces: formuleren van doelen, uitvoering en inzet instrumentarium, informatievoorziening en doelbereiking.

1. Doelgerichtheid

Om de vraag te beantwoorden of de doelen zijn bereikt is het noodzakelijk dat duidelijkheid bestaat over de doelen zelf. Daarbij kunnen de volgende vragen worden gesteld:

- Zijn de doelen meetbaar en helder geformuleerd?
- Zijn de doelen (tussentijds) bijgesteld?
- Zijn de doelen onderling consistent?
- Zijn de doelen consistent met ander beleid?
- Zijn vooraf neveneffecten ingeschat?

2. Uitvoering en instrumentarium

Wat betreft de uitvoering en de inzet van het instrumentarium kunnen de volgende vragen aan de orde komen:

- Zijn de financiële middelen en bijvoorbeeld de inzet van personeel voldoende om het doel te bereiken?
- Zijn procedures en regels beschikbaar, zijn ze helder en toepasbaar?
- Worden de procedures en regels nageleefd?
- Doen de betrokkenen wat ze moeten doen en werken ze gecoördineerd?
- Is er toezicht op een tijdige start en voortgang van de uitvoering?

3. Informatievoorziening

Goede informatie is van cruciaal belang om te komen tot een efficiënte, effectieve en rechtmatige uitvoering. De aandacht van de Rekenkamer zal dan vooral gericht zijn op de volgende vragen:

- Is de informatie voor de aansturing van de uitvoering (start en voortgang) tijdig, juist en volledig?
- Is deze informatie betrouwbaar en bruikbaar?

4. Doelbereiking

Op dit onderdeel is de focus het sterkst gericht. De vragen die hierbij beantwoord moeten worden zijn:

- Wat zijn de beleidsprestaties (nota's, vergunningen, regels, subsidies) en wat zijn de maatschappelijke effecten?
- Treden er neveneffecten op?
- Wat is de relatie tussen de beleidsprestaties en de maatschappelijke effecten (de "echte" effectiviteit)?
- Wat is de kwaliteit en beschikbaarheid van evaluatieresultaten en worden deze gebruikt?

Het zal duidelijk zijn dat de Rekenkamer in haar onderzoeksopzet deze vragen toespitst op het betreffende onderwerp, maar tevens ook aangeeft welke norm ze wil gebruiken om tot beantwoording van de vragen (beoordeling) te komen en welke bronnen ze daarbij gebruikt.

Privacy

De onderzoeken van de Rekenkamer zijn weliswaar openbaar, maar de Rekenkamer betracht de grootst mogelijke zorgvuldigheid met de “privacy” van de gegevens van de gecontroleerden. Bij deze benadering past een beleid, waarbij gecontroleerden niet bij naam in de rapporten van Rekenkamer zullen worden vermeld. Indien bevindingen op persoonsniveau moeten worden weergegeven, kiest de Rekenkamer voor het benoemen van de functiebenaming.

2 Onderzoeken in 2005

2.1 Inleiding

Voor de Rekenkamer staat het jaar 2004 in het teken van haar oprichting. De meeste aandacht ging derhalve uit naar zaken als werving van personeel, kennismaking met de organisatie, verkrijgen van adequate huisvesting. Toch heeft de Rekenkamer kans gezien de onderzoeksprioriteiten voor het komende jaar te bepalen. Met behulp van de volgende “aanvliegroutes” is eerst een groslijst (zie bijlage) en uiteindelijk een selectie van vier onderwerpen gemaakt die zij in 2005 wil onderzoeken:

- Speerpunten van het Collegebeleid
- Actuele zaken en ontwikkelingen in Amsterdam
- Trends en ontwikkelingen buiten Amsterdam
- De kaders van het Organisatie- en beleidsplan (6 oktober 2004)

Voorafgaande aan de vier geselecteerde onderwerpen, zetten we de aanvliegroutes uiteen.

Collegebeleid

Ter bepaling van de prioriteitsstelling is in de eerste plaats ingespeeld op de ontwikkelingen in het Amsterdams openbaar bestuur zoals deze met name tot uitdrukking komen in het College Akkoord 2002-2006. In dit akkoord en de begrotingen die in de betreffende jaren zijn vastgesteld, wordt ingegaan op de speerpunten van beleid. Het betreft gebieden die basisvoorzieningen aan de burgers moeten bieden, zoals daar zijn: veiligheid, welzijn, werk en inkomen, vervoer, zorg, cultuur, onderwijs, sport, wonen en milieu. Falende uitvoering van het beleid op die terreinen zou de burger het meeste schaden en dus kan Rekenkameronderzoek daar het meeste nut hebben.

Actuele thema's en ontwikkelingen in Amsterdam

Bestudering van bijvoorbeeld de agenda en notulen van College en raads- en commissievergaderingen, accountantsrapporten, berichten in de media en gesprekken met betrokkenen wijzen op een aantal (steeds terugkerende) grote thema's en ontwikkelingen die zich de laatste jaren in Amsterdam voordoen. Enkele opvallende thema's en ontwikkelingen zijn daarbij:

- Uitvoering en beheersing grote projecten (infrastructuur, maar ook bijvoorbeeld ICT)
- Uitvoering en beheer van subsidies (onder andere welzijn, kunstensector)
- Functioneren van instellingen op gebied van de bijstand (onder meer Sociale Dienst)
- Zorgbeleid (jeugdzorg, verslavingszorg)
- Handhaving en vergunningverlening (bijvoorbeeld horeca, bouw, milieu)
- Veiligheid en openbare orde (wijk)
- Ruimtelijke ordening (wonen, bedrijven, verkeer en vervoer)
- Privatisering (gemeentelijke diensten en bedrijven)
- Beheer openbare ruimte (groenvoorziening, vuilinzameling en -verwerking, parkeerbeheer)
- Contractbeheer (overeenkomsten tussen gemeente en private partijen)

Landelijke thema's

Het zal geen verbazing wekken dat een groot aantal thema's en ontwikkelingen die zich in Amsterdam voordoet ook landelijk in de belangstelling staat. Interessant zijn in dat verband de onderwerpen, die door de andere lokale rekenkamers, rekenkamercommissie en de Algemene Rekenkamer (voor zover die onderwerpen te spiegelen zijn naar lokaal niveau) zijn onderzocht. Enkele in het oog springende onderwerpen zijn daarbij:

- Bestrijding van fraude en het tegengaan van misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O)
- Subsidiebeheer (in brede zin, over vele sectoren)
- Grondbeleid
- Handhaving en vergunningverlening (in brede zin, over vele sectoren)
- Risico(beheersing) van grote projecten
- Inhuur van externen
- Aan- en uitbestedingsbeleid
- Bezoldiging van (top)ambtenaren

Kaders van het organisatie en beleidsplan

In het Organisatie- en beleidsplan van de Rekenkamer (6 oktober 2004) is aangegeven dat de Rekenkamer jaarlijks vier onderzoeken uitvoert. Het gaat daarbij om onderzoeken van gemiddeld 250 tot 350 onderzoeksdagen. De onderzoekscapaciteit wordt verdeeld over de drie algemene aandachtsgebieden van de Rekenkamer, te weten: onderzoek naar effectiviteit, efficiency en rechtmatigheid/financiële beheer.

Van de jaarlijks vier uit te voeren onderzoeken, wordt één onderzoeksonderwerp in "reserve" gehouden en alleen tot uitvoer gebracht in geval de raad of de Rekenkamercommissie geen verzoek voor de uitvoering van een bepaald onderzoek indient.

In aanvulling op het Organisatie- en beleidsplan geven we hier de globale planning van de onderzoeken weer, onderverdeeld naar de verschillende fasen van het onderzoek.

- voorbereiding   1 maand
- uitvoering   3 maanden
- hoor en wederhoor   2 maanden

Met deze planning, gecombineerd met een start van de uitvoering in januari 2005, zal tegelijkertijd met twee onderzoeken worden aangevangen. Beide onderzoeken zullen halverwege 2005 worden afgerond met een publicatie. Direct daarop zullen twee nieuwe onderzoeken worden gestart, die eind 2005 zullen worden opgeleverd.

2.2 Selectie van onderzoeken

2.2.1 Algemeen

Aan de hand van de hiervoor beschreven “aanvliegroutes” zijn uit de groslijst (zie bijlage) de volgende vier onderwerpen gekozen om in het jaar 2005 te onderzoeken (inclusief het “reserve” onderzoek):

1. veiligheid in de wijk
2. financiële beheersing van grote projecten
3. subsidiebeheer welzijnsstichtingen

reserve

4. bestrijding van onderwijsachterstanden.

De geselecteerde onderzoeken betreffen niet de in de groslijst vermelde 0-metingen. Reden daarvan is, dat dit innovatief onderzoek is dat enigszins afwijkt van traditioneel rekenkameronderzoek en enige aanlooptijd vergt van de onderzoekers. De nu gekozen onderzoeken zijn naar het oordeel van de Rekenkamer zéér aansprekend. Ook hebben 0-metings- onderzoeken in eerste aanleg een relatieve waarde, omdat slechts bij vergelijking van vervolgonderzoeken met 0-metingsonderzoeken conclusies kunnen worden getrokken en aanbevelingen kunnen worden gedaan.

In het kort worden hier de vier geselecteerde onderwerpen toegelicht, inclusief een (voorlopige) probleemstelling. De probleemstelling wordt bij het opstellen van de onderzoekopzet verder uitgewerkt.

2.2.2 Veiligheid in de wijk

In het College-akkoord 2002-2006 is het motto opgenomen “Amsterdam zal en moet veiliger worden”. Daartoe heeft de raad een veiligheidsplan vastgesteld, waarin als hoofddoelstelling van het beleid is geformuleerd de onveiligheid structureel te verminderen. Verschillende partijen werken samen in een doelgerichte aanpak: College, stadsdelen, driehoekspartners, Bureau Jeugdzorg, Reclassering Nederland, Raad voor de Kinderbescherming, verslavingszorg en welzijnsinstellingen.

Probleemstelling van het onderzoek luidt:

in hoeverre heeft (de uitvoering van) het veiligheidsbeleid geleid tot een grotere veiligheid in de wijk en is de beleidsinformatie toereikend en doeltreffend? Als onderzoeksaspecten zijn onder meer te noemen: de tijdigheid van de uitvoering van veiligheidsplannen per wijk, de samenwerking tussen de partners, de informatievoorziening, het praktisch gehalte van de uitvoering en de daadwerkelijke verbetering van de veiligheidssituatie.

2.2.3 Financiële beheersing grote projecten

Bij grote projecten heeft de ervaring geleerd dat vaak sprake is van aanzienlijke beheersingsrisico's.

Dit geldt zowel voor grote infrastructurele projecten, maar ook voor meer intern op de gemeente gerichte projecten (bijvoorbeeld ICT).

De probleemstelling van het onderzoek luidt:

in hoeverre is sprake van een doelmatige en toereikende, met name financiële beheersing van grote projecten en welke verbeteringen zijn daarin mogelijk. Hierbij zijn zaken van belang als voorbereiding, budgetbeheersing, tijdbeheersing, verantwoordelijkheden, kwaliteit informatievoorziening en leereffect.

2.2.4 Subsidiebeheer welzijn- en cultuurorganisaties

Het doelmatig beheer van subsidies veronderstelt dat de subsidieverstrekker zich voorziet van informatie over (het verloop van) het subsidieproces. Tevens dient de subsidieverstrekker te beschikken over de mogelijkheden dit proces zo nodig (bij) te sturen. In het kader van het streven naar een meer output-gericht beheersingsproces zal ook aandacht moeten worden geschonken aan de beoogde en gerealiseerde effecten van de subsidie.

Het beheer van subsidies is doelmatiger naarmate de subsidieverstrekker meer aandacht besteedt aan bepaalde aspecten van het subsidieproces. Te onderscheiden zijn de aspecten doelgerichtheid, regelgeving, uitvoering subsidieproces, kasbeheersing, controle en evaluatie.

De probleemstelling van het onderzoek luidt:

is sprake van een doelmatig beheer door de gemeente en door de subsidieontvangers van subsidies verstrekt aan welzijns- en cultuurorganisaties?

2.2.5 Bestrijding van onderwijsachterstanden (in reserve)

Sinds 1998 behoort het onderwijsachterstandenbeleid tot de taak van de gemeente. Vóór die tijd was het Rijk hiervoor verantwoordelijk (onderwijsvoorrangsbeleid). Evenals het Rijk richt de gemeente zich met het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOA) op het voorkomen of bestrijden van onderwijsachterstanden die bij leerlingen ontstaan als gevolg van sociale, economische of culturele factoren.

De probleemstelling luidt:

is de bestrijding van onderwijsachterstanden effectief en efficiënt?

Bij het onderzoek zijn onder meer de volgende punten van belang:

- kwaliteit van de beleidsinformatie
- onderwijsbeleid met betrekking tot allochtone levende talen, voortijdige schoolverlaters en het mijden van leerplicht (“absoluut verzuim”)
- samenwerking tussen betrokken partijen.
- voor- en vroegschoolse educatie (VVE), schakelklassen en VMBO-begeleiding
- huisvestingsbeleid
- prestatieafspraken in het kader van het verzelfstandigingsbeleid van scholen.
- verhouding tijd en geld met betrekking tot de preventieve en repressieve benadering.

3.1.1 Planning

De Rekenkamer wil de onderzoeken in de volgende volgorde uitvoeren:

Eerste halfjaar 2005: “Veiligheid in de wijk” en “Financiële beheersing grote projecten”

Tweede halfjaar 2005: “Subsidiebeheer welzijns- en cultuurorganisaties” en “Bestrijding van onderwijsachterstanden” (in reserve).

Om onderzoekstechnische redenen kunnen er in 2005 eventueel afwijkingen ten opzichte van deze planning optreden.

Bijlage 1

Groslijst onderzoeksonderwerpen: onderzoeksprogramma 2005

Effectiviteit en beleidsevaluatie

- Effectiviteit veiligheidsbeleid
- Effectiviteit Sociale Dienst
- Gemeentelijke deelnemingen (o.a. NV Zeedijk)
- Effectiviteit Bureau maatwerk
- Effectiviteit onderwijsbeleid (Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid)
- Verslavingszorg
- Bureau Jeugdzorg
- Ceres-terminal
- Vergunningverlening en handhaving horeca
- Vergunningverlening en handhaving milieuvergunningen
- Subsidiebeheer Welzijnsstichtingen
- Subsidiebeheer Kunstensector
- Bureau Stadsregie
- StadsBank van Lening
- Reïntegratie bijstandsgerechtigden
- Grote Stedenbeleid (GSB)beleid
- Effectiviteit ondernemersloket
- Effectiviteit en doelmatigheid ouderen- en gehandicaptenbeleid
- Schuldhulpverlening

Financieel beheer en bedrijfsvoering

- Financiële beheersing grote projecten
- Verslaglegging en informatievoorziening grote projecten
- Financieel beheer Sociale Dienst
- Privatisering diensten en bedrijven (GVB, Stedelijk Museum)
- Subsidiebeheer Welzijnsstichtingen
- Ceres-terminal (informatievoorziening en financieel beheer)
- Begrotings- en kredietoverschrijdingen
- Personele uitgaven hogere ambtenaren
- Aanbesteding-, inkoop en uitbesteding
- Debiteurenbeheer en oninbare belastingen en heffingen
- Beheersing en realisatie van verkregen (Europese) subsidies
- Weerstandsvermogen inclusief treasury
- Inhuur derden
- Naleving Wet Persoonsregistratie
- Uitvoering Wet Waardering Onroerende Zaken
- Grondbeleid en -exploitatie.

Vervolgblad Bijlage 1

0-Metingen

- Doelstellingen Collegeprogramma
- Programma-begroting
- Evaluatief vermogen van de gemeente
- Controle-toren in Amsterdam
- Integriteitsbeleid
- Beleid Misbruik- en Oneigenlijk gebruik (M&O)
- Risicobeheersing

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
telefoon 020 552 2897
fax 020 552 2943
email info@rekenkamer.amsterdam.nl

